

Yargıtay
Hukuk Genel Kurulu

Esas : 2015/10-826

Karar : 2016/137

Tarih : 10.02.2016

- * KURUM İŞLEMİNİN İPTALİ
- * GELİR VE AYLIK BAĞLANAMAYACAK HALLER
- * YERSİZ ÖDEMENİN GERİ ALINMASI
- * BOŞANILAN EŞLE FİLEN BİRLİKTE YAŞAMA OLGUSU
- * HAKKIN KÖTÜYE KULLANILMASI

Özet: 5510 sayılı Kanun'un 56/son maddesinde boşanmanın amacına yönelik herhangi bir düzenlemeye yer verilmemesine, uygulama yapılırken, eşlerin boşanma iradelerinin gerçekliğinin araştırılmasının sözkonusu olmamasına, boşanmanın muvazaalı olup olmadığına ilişkin herhangi bir araştırma ve boşanma yönündeki kesinleşmiş yargı kararının geçerliliğinin sorgulanmasının mümkün olmamasına, anılan madde ile boşanılan eşle fiilen birlikte yaşama olgusunun, gelir veya aylıktan kesme nedeni ve bağlama engeli olarak benimsenmiş olmasına, boşandığı eşle fiilen birlikte yaşamaya kişiyi sürükleyen etkenin niteliği ve türünün, hukuk düzeni açısından önem taşımamasına, hakkın kötüye kullanılması hangi dürtüyle (saikle) ortaya çıkarsa çıksın hukuk düzeni tarafından korunmamasına, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 24.04.2013 gün ve 2012/21-1404 E., 2013/578 K., 12.03.2014 gün ve 2013/21-614 E., 2014/277 K., sayılı ilamlarında da aynı ilkelerin kabul edilmiş olmasına göre Hukuk Genel Kurulunca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulmak gerekir.

(5510 s. Sosyal ve Genel Sağlık Sigortası K m. 56, 96)

Taraflar arasındaki "kurum işleminin iptali" davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; Kınık Asliye Hukuk Mahkemesince (iş mahkemesi sıfatıyla) davanın kabulüne dair verilen 24.12.2013 gün ve 2013/61 E., 2013/173 K. sayılı kararın incelenmesi davalı kurum vekili tarafından istenilmesi üzerine, YARGITAY 10. Hukuk Dairesinin 16.06.2014 gün ve 2014/9399 E., 2014/14742 K. sayılı ilamı ile;

(...Hakkında verilen boşanma kararı 17.10.2002 tarihinde kesinleşen davacıya, 04.10.2003 tarihinde yaşamını yitiren iştirakçi babası üzerinden hak sahibi kız çocuğu sıfatıyla bağlanan yetim aylığının, boşandığı eşiyile fiilen birlikte yaşadığının belirlendiği gerekçesiyle, davalı Kurumca KESİLDİĞİ ANLAŞILMAKTADIR.

Davanın yasal dayanağı olan 5510 s. Kanununun 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren 56 ncı maddesinin 2 nci fıkrasında, eşinden boşandığı halde, boşandığı eşiyile fiilen birlikte yaşadığı belirlenen eş ve çocukların, bağlanmış olan gelir ve aylıklarının

kesileceği, bu kişilere ödenmiş olan tutarların, 96 ncı madde hükümlerine göre geri alınacağı yönünde DÜZENLEME YAPILMIŞTIR. Anılan maddeye dayalı açılan bu tür davalarda eylemli olarak birlikte yaşama olgusunun tüm açıklığıyla ve taraflar arasındaki uyuşmazlık konusu dönem yönünden ortaya konulması önem ARZ ETMEKTEDİR. Bu aşamada, özellikle Anayasa'nın 20., 5510 s. Kanununun 59., 100., 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri Ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanununun 28., 45., 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 3., 45 – 53., 4857 sayılı İş Kanununun 32., 01.10.2011 günü yürürlüğe giren 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 6., 24 – 33., 189., 190., 191., 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 6., 19., 20., maddeleri ve diğer ilgili mevzuat hükümleri göz önünde bulundurulmak suretiyle yönteminde araştırma yapılmalı, tarafların göstereceği tüm kanıtlar toplanmalı, bildirilen ve dinlenilmesi istenilen tanıkların ifadeleri alınmalı, davacıyla boşandığı eşinin yerleşim yerlerinin saptanmasına ilişkin olarak; muhtarlıktan ikametgah senetleri elde edilmeli, ilgili Nüfus Müdürlüklerinden sağlanan nüfus kayıt örnekleriyle yerleşim yeri ve diğer adres belgelerinden yararlanılmalı, adres değişiklik ve nakillerine ilişkin bilgilere ulaşılmalı, özellikle ilgili Nüfus Müdürlüğü'nden adres hareketleri, tarihleriyle birlikte istenilmeli, ilgililerin su, elektrik, telefon aboneliklerinin hangi adreste kimin adına tesis edildiği saptanmalı, seçmen bilgi kayıtları getirilmeli, varsa çalışmaları nedeniyle resmi/özel kurum ve kuruluşlara verilen belgelerde yer alan adresler dikkate alınmalı, medula sisteminde kayıtlarda görülen adresler ilgili sağlık kuruluşlarından araştırılmalı, eşlerin boşanma sebebi, boşanma ilamında velayet, çocukla kişisel ilişki, nafaka, tazminat hükümleri varsa nasıl yerine getirildikleri belirlenmeli, boşanılan eş 4857 s. Kanun hükümleri kapsamında yer almakta ise ödeme için adına açılan banka hesabında kayıtlı yerleşim yeri saptanmalı, boşanan eşlerin kayıtlı oldukları bölge/bölgeler yönünden geniş kapsamlı Emniyet Müdürlüğü/Jandarma Komutanlığı araştırması yapılmalı, anılan mahallelerde görev yapmış/yapmakta olan muhtar ve azalardan istem hakkında düşünce edinmeye yetecek kadarının tanık sıfatıyla bilgi ve görgülerine başvurulmalı, böylelikle “boşanılan eşle eylemli olarak birlikte yaşama” olgusunun gerçekleşip gerçekleşmediği, toplanan kanıtlar ışığı altında değerlendirildikten sonra elde edilecek sonuca göre HÜKÜM KURULMALIDIR.

İnceleme konusu davaya ilişkin olarak ise; davacının ve boşandığı eşinin 19.11.2008 tarihinde Seçmen Kayıt sisteminde görülen adresinin Yeni Mah Kapı No: 22 olarak aynı olması ve 2007 yılı Halkoylamasında da aynı adreste olduklarının bildirilmesi, mahkemece yapılan keşif sırasında yapılan gözlemlerde; davacıyla eski eşi Cuma Y.'in oturduğu iddia edilen evlerin aynı avlu içerisinde birbirine çok yakın olduğunun görüldüğünün zabta geçirilmesi ile fen bilirkişisinin krokisinde davacı ve boşandığı eşinin kaldığı iddia edilen evler arasındaki mesafenin 16 metre olduğunun belirtilmesi, İzmir Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü'nün 30.07.2012 tarihli raporunda özetle; davacının komşuları Çetin T., Derya Ş., Naki Ş., mahalle muhtarı Hasan B.'un ve davacının boşandığı eşinin yiğenleri Engin Y. ile Şirin Yıldırım'ın 19.07.2012 tarihli imzalı beyanlarında özetle; davacının, boşandığı eşi Cuma Y. ve çocuklarıyla birlikte ikamet ettiklerini ve kömür satımı, tarım ve hayvancılık işleriyle uğraştıklarını belirtmeleri, beyanda bulunan bu şahıslar keşif sırasındaki beyanlarında

önceki beyanlarını inkar ederek okumadan imzaladıklarını ifade etseler de hayatın olağan akışı içerisinde aynı avlu içerisinde davacının ve boşandığı eşinin yaşadığının belirtilmesi ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde davacıyla boşandığı eşinin fiili olarak birlikte YAŞADIKLARI BELİRGİNDİR.

Bu maddi ve hukuki olgular göz önünde bulundurulmaksızın, mahkemece yanılığılı değerlendirme sonucu davanın kabulüne karar verilmesi, usul ve yasaya aykırı olup, BOZMA NEDENİDİR.

O halde, davalı Kurum vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve HÜKÜM BOZULMALIDIR...)

gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekle, yeniden yapılan yargılama sonunda, mahkemece önceki KARARDA DİRENİLMİŞTİR.

HUKUK GENEL KURULU KARARI

Hukuk Genel Kurulunca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLDÜ:

Tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dosyadaki tutanak ve kanıtlara, bozma kararında açıklanan gerektirici nedenlere göre, özellikle; 5510 s. Kanun'un 56/son maddesinde boşanmanın amacına yönelik herhangi bir düzenlemeye yer verilmemesine, uygulama yapılırken, eşlerin boşanma iradelerinin gerçekliğinin araştırılmasının sözkonusu olmamasına, boşanmanın muvazaalı olup olmadığına ilişkin herhangi bir araştırma ve boşanma yönündeki kesinleşmiş yargı kararının geçerliliğinin sorgulanmasının mümkün olmamasına, anılan maddeyle boşanılan eşle fiilen birlikte yaşama olgusunun, gelir veya aylıktan kesme nedeni ve bağlama engeli olarak benimsenmiş olmasına, boşandığı eşle fiilen birlikte yaşamaya kişiyi sürükleyen etkenin niteliği ve türünün, hukuk düzeni açısından önem taşımamasına, hakkın kötüye kullanılması hangi dürtüyle (saikle) ortaya çıkarsa çıksın hukuk düzeni tarafından korunmamasına, YARGITAY Hukuk Genel Kurulunun 24.04.2013 gün ve 2012/21-1404 E., 2013/578 K., 12.03.2014 gün ve 2013/21-614 E., 2014/277 K., sayılı ilamlarında da aynı ilkelerin kabul edilmiş olmasına göre Hukuk Genel Kurulunca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulmak gerekirken, önceki kararda direnilmesi usul ve YASAYA AYKIRIDIR. Bu nedenle direnme KARARI BOZULMALIDIR.

S O N U Ç : Davalı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile, direnme kararının Özel Daire bozma kararında gösterilen nedenlerden dolayı BOZULMASINA, 10.02.2016 tarihinde OYBİRLİĞİYLE KARAR VERİLDİ.

Kaynak:Corpus

UYARI: Firmamızca basılı ortamdan elektronik ortama aktarılan içtihat metni, tarafımızdan içeriği etkilenmeyecek şekilde değiştirilmiş ve değişikliği yapan

algoritma TESCİL ettirilmiştir. Tescil edilmiş içtihat metninin Corpus sözleşmesinde belirtilen amaçlar dışında herhangi bir ortamda (elektronik veya yazılı) bulundurulması/kullanılması durumunda firmamız tüm kanuni haklarını KULLANACAKTIR.